

JASPER BRUINSMA

Met *Slainte* naar Denemarken

Na de eerste Journaalprijs voor het spectaculaire verslag van een mislukte tocht in 1965 naar Noorwegen met *Were Meer*, van drs. J. Laarkamp, koos de jury het volgende jaar voor een informatief verslag van ir. F.A. Daamen van een tocht naar Denemarken met *Slainte*.

Slainte H 1020 is een stalen jacht naar ontwerp van E.G. van de Stadt van het type Trintel IIA, afmetingen: l.o.a. 10,35m, l.w.l. 7,35m, breedte 2,85m, diepgang 1,45m, waterverplaatsing 6,5 ton en met een 20pk Albin benzinemotor. *Slainte* is het Schotse woord voor gezondheid, proost, 'skol', als wens uitgebracht bij het heffen van het glas.

"We gaan in Delfzijl aan boord en na gestouwd te hebben, varen we richting Norderney. Onderweg is het binnen twee minuten plotseling potdichte mist. De Nederlandse vloot bestaat uit vier schepen. Onze metgezel-kustzeiler *Hobbit* van dr. C.A. Westhoff, waarmee wij al drie jaar samen in de vakantie opzeilen, toertert zich hoofdpijn. Het is luguber dat zich af en toe, een veel zwaardere misthoorn van een vrachtschip, in het concert mengt en ons op korte afstand passeert, zonder dat we haar zien. De mist is in twee minuten ook weer weg en één van de schepen blijkt al toeterend op het Paapzand van Delfzijl te zijn vastgelopen. Het wantij dat we passeren ligt vlak voor de kust bij Nordeich; we luisteren naar het scheepswerbericht op onze radio, maar

Nordeich Radio

H 1020 SLAINTE II.
Jachthek Masttopsliep.
Eig.: Ir. F. A. A. Daamen. Kampen.
Ontw.: E. G. v. d. Stadt.
Bouwer: A. Wever. Orthen 1965.
l.o.a. 10,35 m. b.o.a. 2,85 m. l.w.l. 7,35 m.
Diepgang 1,45 m. zeilopp. 58 m². water-
verpl. 6,5 t. Staal. t.c.f. 0.7454. Albin 20 pk.

als het raam van het zendgebouw had opengestaan, hadden we het ook kunnen horen.

Links en rechts steken nieuwsgierige zeehonden hun kop boven water als we in Norderney arriveren. Als we de volgende dag vertrekken richting Helgoland, lopen we op aanwijzing van enkele behulpzame douanemannen aan de wal, muurvast, de beste stuurman zitten blijkbaar toch op ons schip. Het wordt heilig en we zoeken naar het lichtschip P12, maar vinden het niet; wat grote twijfel bij ons te weeg brengt aan ons kompas, navigatie, stroomkaart enz. Het lichtschip blijkt uit varen te zijn; op zijn plaats ligt een heel klein boeitje dat ook P12 heet; navigatie-er gered. Onze meeligger *Hobbit* roept ons aan per walkietalkie, dat ze geen voortgang meer te maken; we draaien en praaieren. Na enig duiken, blijkt er een plastic regenjas aan de schroef te hangen, zeker van een passagiersschip afgewaaid.

Afgemeerd in Helgoland. Op de kale rode rots, die Helgoland is, zitten duizend Duitsers op terrasjes naar Weense walsen te luisteren; de jenever kost er drie mark per fles belastingvrij sinds de Duitsers met de Engelsen Helgoland ruilden tegen Kenya en Oeganda. Op Helgoland wijden we ons aan het oudvaderlandse gebruik om iedereen die we kennen een prentbriefkaart te sturen. Daarna komt de douane aan boord om ons 'passantlich abzufertigen', wat dat dan ook mag betekenen. Nu kunnen we veilig jenever kopen. 's Middags nog een wandeling gemaakt; aan de andere kant van het eiland zien we een aangespoeld lijk op het strand. Akelige vondst.

We zeilen met windkracht 3 naar Brunsbüttel. We passeren het lichtschip Elbe I. Het gaat harder waaien, en bij het lichtschip Elbe III stuiven we er doorheen met 8 mijl op het log. We lopen zowaar de *Clarionet* op (de Engelse winnaar van de selectiewedstrijd voor de One ton Cup). Dat

vinden ze daar aan boord wel wat kras. De juist etende bemanning wordt naar voren gestuurd om de spinaker bij te zetten en de Engelse eer te redden.

Van Kiel koers gezet naar Spödsberg, waar Charles Scoones naast ons afmeert met een piepklein zeilbootje met de afmetingen van een Vaurien, waarmee hij van Burnham on Crouch is komen zeilen. We vieren onze gezamenlijke aankomst met Schotse whisky en Hollandse jenever aan boord en daarna met Aquavit en Smörrebröd in de plaatselijke Fiskerkro. Na een prachtige tocht door de Storstrom en de Bogestrom met achter ons Charles Scoones met zijn dinky-toy boot onder spinaker ter grootte van een paraplu, meren we af in Rodvig.

Daar komt als contrast naast ons liggen *Fairwind*, een enorme Engelse Yawl. Zeven Engelsen in blazer en een Miss in tweed mantelpakje, marcheren van boord, om te gaan slapen in het dichtstbij zijnde hotel. Vermoedelijk te weinig badkamers aan boord. We eten voortreffelijk in de 'Rødvig Kro', een kroegje opgericht door drie Zweedse gevangenen, die twee eeuwen geleden de dochter van de gevangenebewaarder konden overreden om in de roeiboot van pa samen, te ontvluchten naar Denemarken.

Met harde wind en knobbelige zee en slecht zicht zeilen we naar Skovshoved ten noorden van Kopenhagen. Simon de Wit met *Tulla* loopt binnen, net als Pim

Clarionet

Zandvoort met *Yonder*. De One Ton Cup vloot is daarmee langzamerhand compleet en kan worden gemeten. Voor *Goodwin* van Prof. Wiebe Drayer betekent dit, dat hij de betimmering gedeeltelijk moet slopen om alle vloeren 3cm lager te maken. Na 24 uur timmeren is het schip een echte One Ton Cupper en mag hij meedoen. De volgende dag volgen we en filmen we de One Ton races. Daarna zeilen we naar Helsingborg waar op het kasteel Kronborg eeuwen geleden, Hamlet rondwaarde en deze dag de One Ton jachten starten voor hun 300-mijlswedstrijd.

Na de *Aladin*, *Goodwin* en *Ponciana* te hebben uitgezwaaid bezichtigen we het kasteel, waar de kanonnen nog altijd op Zweden gericht staan. Je kunt nooit weten, denken de Denen. We varen uit; de bedoeling is Ebeltoft op Jutland, maar we komen niet verder dan Hundested. We liggen uren te kruisen tegen wind en

Kasteel Kronborg

stroom voor het havenstadje Gilleleje. Alles wordt goed gemaakt door de ontmoeting op zee met het Deense fregat *George Stage* onder vol tuig; men waant zich in de Gouden Eeuw.

Voor Odden houdt ons log er mee op, na wat zoeken en gissen zonder log, gaan we heel voorzichtig door het Snekkeløb een heel smalle doorvaart in Sjællands Odde, althans dat denken we. Een maand later vertelt Prof. Drayer ons dat zij tijdens de One Ton Cup race, buitenom zijn gevaren, omdat ze de doorvaart niet konden vinden. Aankomst in Ebeltoft, een historisch stadje met pittoreske huisjes, wijnterrasjes en twee zingende brandwachten. In de haven ligt het fregat *Jylland*, dat de Denen behulpzaam was bij het verliezen van de slag bij Jutland.

We kopen een duikbril om te kijken of ons log te repareren is, wat helaas niet mogelijk is; de kabel is gebroken. We laten

een nieuwe opsturen naar Middelfart. De Deense radio voorspelt storm, maar het blijft rustig en we verliezen ons vertrouwen in de 'Deense De Bilt' en varen naar Tunø. Dat blijkt een lieflijk eiland te zijn met geen ander verkeer dan een landbouwtractor. Een charmant dorpje in de schaduw van de bomen, met een vijver en een klein kerkje, waarvan de toren tevens de vuurtoren blijkt te zijn, waarop wij de vorige avond in het duister navigeerden. Langs de weg, tafeltjes met frambozen, aardbeien, aardappelen, enz., met er naast een sigarenkistje om het verschuldigde

bedrag in te doen. De haven ligt vol met Duitse jachten. Ondanks de frisse bries varen de twee, zwaar gereefde, Nederlandse jachten uit, nagestaard door een contingent Wilhelms en Edeltrauten. We lenzen met achterlijke wind naar Juelsminde. Vandaar zeilen we naar het Vejle Fjord, waar we ankeren en zwemmen bij het kasteel Rosenvold. De *Hobbit* vaart op met een school dartelende bruinvissen en wij nemen een Duits jacht op sleeptouw met een defecte motor, dat we in Fredericia afleveren. We meren af in Kongebro, een romantisch haventje, 2 mijl van Middelfart.

De logkabel opgehaald en gemonteerd, Daarna spinakerend door de Kleine Belt naar de Als Fjord. Waar we het meest dwaze haventje van Denemarken invaren. In het begin van de Als Fjord bakboord uit, de Steg Fjord in; aan het einde als men denkt de wal op te varen is er nog een smal slootje. Omdat het in het Hafenhandbuch staat varen we erin en 100 meter verder mondt het uit in de Dyvig een groot meer met een van de beste 'Smørrebrød' restaurants van Denemarken. Via de prachtige Als Fjord naar Maasholm in Sleeswijk-Holstein. In de Duitse Bocht is het ruw; naar Helgoland krijgen we nogal wat water over en we zijn blij dat we Helgoland binnen zijn, waar de vissersboten uit Sylt en Esbjerg ook binnengevlucht zijn. Dezelfde douaneman begroet ons. Hij kijkt wat zuur, want hij zou met vakantie gaan. Maar helaas de veerdienst naar Bremerhaven is wegens de storm gestaakt. Zonder verder incidenten naar Delfzijl. Na ongeveer 1100 mijl in harmonie afgelegd, nemen we afscheid van *Hobbit* Tot ziens."

Point Nemo Giena Bartelts

Mijn wereld is weer kleiner, nu we door de 2de corona-golf sociaal gezien weer behoorlijk afgezonderd zijn en onze contacten vooral digitaal verlopen. Het geeft me af en toe het gevoel op Point Nemo rond te dobberen. Dit punt

leerde ik kennen tijdens de vorige Volvo Ocean Race. Het is het punt op aarde, in het zuidelijk deel van de Stille oceaan, dat het verste van land af ligt. 1450 zeemijlen om precies te zijn, coördinaten 48°52.6'Z 123°23.6'W: In de driehoek Ducie eiland, een klein onbewoond landstrookje van 2 kilometer, Motu Nui vlakbij Paaseiland en Maher Eiland nabij Antarctica. Een fascinerend idee. Of het wijs is erheen te zeilen betwijfel ik. Je loopt namelijk het risico resten van een ruimteschip op je kop te krijgen, aangezien NASA het als ruimteschipkerkhof gebruikt. De naam Nemo (betekenis 'niemand') is trouwens een ode aan een van de hoofdpersonen uit het sciencefictionboek van Jules

Verne 20.000 mijlen onder de zee: Kapitein Nemo. Als je Point Nemo passeert ben je dichterbij de astronauten in het Spacestation ISS dan mensen aan land, een gekke gedachte toch? Tijdens de laatste Volvo Ocean Race

hebben twee boten uit de vloot meegewerkt aan het onderzoek naar de aanwezigheid van microplastic in de oceaan. Zo verzamelden ze gedurende de hele tocht watermonsters. Helaas werd ook in de monsters, verzameld bij Point Nemo, microplastic aangetroffen. Geen idee of er veel plastic in ruimteschepen zit... Hoe dan ook is de mens veroorzaker van deze vervuiling van het zeewater op aarde, niet iets om trots op te zijn. Mijn eigen Point Nemo ligt trouwens halverwege Lissabon en de Azoren (ca. 3 dagen varen). Verder dan dat ben ik nooit van land en dus ook mens af geweest, ik weet nog dat ik het een indrukwekkende gedachte vond.